

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	105
Land:	Eritrea
Kilde:	Landinfo
Titel:	Bakgrunn for dagens situasjon
Udgivet:	21. oktober 2009
Optaget på baggrundsmaterialet:	25. februar 2010

Eritrea

Republikk

Hovedstad: Asmara

Innbyggere: 5,073 millioner (FN, 2009)

Religion: Kristendom og islam

Språk: Tigrinja, tigré, arabisk

Bakgrunn for dagens situasjon

Eritrea er en av verdens yngste statsdannelser og ligger langs Rødehavet på Afrikas horn. Eritrea omfatter høyland i nordvest og svært hete ørkenområder i øst.

Internasjonalt anerkjente menneskerettigheter står svakt i Eritrea. Pressefrihet eller ytringsfrihet eksisterer ikke, fattigdom og underernæring er utbredt og mulighetene til deltakelse i politiske beslutningsprosesser er fraværende.

Økonomien er svært svak, myndighetene har et anstrengt forhold til flere av nabolandene og til det internasjonale samfunnet og militariseringen av samfunnet stor.

Befolkning

Opp mot 80 prosent av Eritreas befolkning lever på landsbygda. Det sentrale høylandet er det tettest befolkede området, mens de til dels svært hete kystområdene og lavlandet er mindre befolket.

Den eritreiske befolkningen er svært heterogen hva gjelder etnisk tilhørighet. Eritrea har ti ulike etniske grupper. Ca. halvparten av eritreerne er tigrinya, som er en kristen etnisk gruppe. De lever hovedsakelig som bofaste jordbrukere i høylandet og snakker et semittisk språk kalt tigrinja. Det samme språket som den etniske gruppen Tigray snakker på den etiopiske siden av grensen. En minoritet av tigrinjatalende omtales som Jiberti, og er muslimer. Ca. 30 prosent tilhører en samling med klaner, tigre. Tigre er muslimer, og lever hovedsakelig som pastoralister i det nordlige høylandet, langs kysten og i lavlandet mot Sudan. Disse snakker tigré som er nært beslektet med tigrinja tillegg finnes blant annet afarer (danakil) som er bosatt i den svært hete Danakil-ørkenen. De er muslimer og kamelnomader og snakker et kusjittisk språk (i likhet med somalisk). De øvrige gruppene er saho, nara (baria), rashaida, beja (hedareb, beni amber), bilen (bogor) og kunama.

De vanlige forvaltningsspråkene i landet er tigrinja, engelsk og arabisk. I tillegg undervises det i morsmålet i grunnskolen.

Den eritreiske befolkningen består offisielt av ca. halvparten kristne og halvparten muslimer, men begge grupper hevder å være i flertall. De fleste kristne tilhører den koptisk ortodokse kirken, men det finnes mindre protestantiske og katolske minoriteter. De eritreiske muslimene er i hovedsak sunnimuslimer og har nære bånd til muslimer i Sudan og i den arabiske verden.

Italiensk koloni

Området som i dag utgjør Eritrea ble som helhet italiensk koloni i 1890, og den moderne eritreiske statens grenser ble trukket opp. I 1941 okkuperte britiske styrker landet og administrerte senere Eritrea på vegne av FN. Etiopia gjorde krav på Eritrea etter andre verdenskrigs slutt og i 1952 besluttet FN at Eritrea skulle inngå i en føderasjon med Etiopia, men med et visst selvstyre.

I 1958 ble den eritreiske frigjøringsbevegelsen dannet. Denne ble i 1961 omdannet til den muslimskdominerte Eritrean Liberation Front (ELF) som hadde som mål å etablere en selvstendig eritreisk stat. Et vendepunkt i landets historie finner sted i 1962 da Etiopia annekterer Eritrea og omgjør landet til en etiopisk provins. Samme år starter den eritreiske frigjøringskrigen som skulle komme til å pågå i 29 år.

Sist endret: 21.10.2009

Frigjøringen

På 1970-tallet blir en ny geriljagruppe dannet av utbrytere fra ELF, først i 1977 ble den formelt etablert. Gruppen tok navnet Eritrean People's Liberation Front (EPLF). EPLF hadde base nord i Eritrea og inkluderte både muslimer og kristne. EPLF var sterkt preget av marxist-leninistisk og maoistisk tenkning, men med en pragmatisk tilnærming. Organisasjonen ble bygget opp som en sentralisert militær organisasjon med streng disiplin. Etter en intern konflikt ble ELF fordrevet til Sudan i 1981.

Etter det som ble omtalt som den strategiske tilbaketrekkingen i 1977, hvor EPLF trakk seg tilbake fra befrie områder, presset EPLF hele 1980-tallet de etiopiske styrkene hardt på en rekke fronter og i 1990 ble havnebyen Massawa erobret. I 1991 erobret EPLF hovedstaden Asmara og dannet en provisorisk regjering. Samme år inntok den militære og politiske fronten Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF) den etiopiske hovedstaden Addis Abeba og tok makten i landet. En sentral bestanddel i EPRDF var Tigray People's Liberation Front (TPLF) som var nært knyttet til EPLF. Dette hevdes å ha hatt betydning for Etiopias samtykke i den FN-arrangerte folkeavstemningen om selvstendighet i Eritrea i 1993. Avstemningen viste en unison støtte til landets uavhengighet og samme år blir Eritrea etablert som selvstendig stat. Det antas at frigjøringskrigen kostet ca. 70 000 eritreiske geriljasoldater og mellom 250 000 og 500 000 sivile livet. Over en million mennesker måtte flykte fra sine hjem.

Raskt etter uavhengigheten ble et overgangsparlament satt sammen og EPLFs generalsekretær Isaias Afewerki ble president. Han hadde vært med på å starte EPLF i 1970 og utnevnte en overgangsregjering utelukkende bestående av EPLF-medlemmer. EPLF ble i 1994 formelt omgjort fra en militær bevegelse til et politisk parti og endret navnet til People's Front for Democracy and Justice (PFDJ). Omfattende arbeid med en grunnlov som inkluderte store deler av det sivile samfunn tok til. Grunnloven var ferdig i 1997 og fikk tilslutning ved en folkeavstemning, men den har fortsatt ikke trådt i kraft. I 1997 ble det avholdt valg til de seks regionale styringsorganene, men kun representanter for PFDJ fikk delta. Nasjonale valg er ikke avholdt i landet, hvilket betyr at landet fremdeles styres av overgangsparlamentet og av en ikke-folkevalgt president. Det er ikke klart atskilte utøvende, lovgivende og dømmende organer i Eritrea. Parti og statsstyrende funksjoner går over i hverandre.

Krigen mot Etiopia og deportasjoner

De første årene etter frigjøringen var forholdet mellom Eritrea og Etiopia godt og landene utviklet forholdsvis nære økonomiske og politiske bånd. Samarbeidet ble etter hvert mer anstrengt som følge av økonomiske, ideologiske og politiske forhold. Men det var allikevel en stor overraskelse da det i mai 1998 brøt ut en grensekrig mellom Eritrea og Etiopia. Innbyggere med tilknytning til motparten ble deportert fra både Etiopia og Eritrea. Mellom 50 000 og 70 000 eritreere bosatt i Etiopia ble deportert til Eritrea fra Etiopia under krigen. Bakgrunnen for at mange eritreere var og er bosatt i Etiopia, er blant annet at Eritrea og Etiopia fram til 1993 var ett land. Eritreerne som bodde i Etiopia, fikk i 1993 muligheten til å registrere seg som eritreiske borgere samtidig som de beholdt sitt etiopiske statsborgerskap. De eritreerne som ikke registrerte seg som eritreiske borgere, og som fortsatte å bo i Etiopia, er nå etiopiske borgere.

Det mangler klare regler for fastsettelse av statsborgerskap i Etiopia, men dette ble ikke et problem før krigen brøt ut mellom Etiopia og Eritrea i mai 1998. Begrunnelsen for deportasjonene under krigen var at eritreiske borgere ble ansett som en sikkerhetsrisiko i den daværende konfliktsituasjonen, og at de ved å stemme ved folkeavstemningen i 1993 hadde valgt å bli eritreiske borgere. Fra midten av 1999 foregår deportasjonene i følge etiopiske myndigheter som ledd i familiegjenforening med tidligere deporterte. Den siste formelle deportasjonen av etiopiere med eritreisk bakgrunn til Eritrea fant sted i 2002. Men fremdeles flyttes etiopiere og eritreere i begge retninger. Eritreiske myndigheter har i 2009 informert det Internasjonale Røde Kors-forbundet (ICRC) om at de har avsluttet sitt repatrieringsprogram, og hevder at ICRC derfor må forlate landet. ICRC har, som andre internasjonale hjelpeorganisasjoner, økende samarbeidsvansker med eritreiske myndigheter.

Fredsforhandlinger mellom de to landene kom etter hvert i stand i regi av FN. I mai 2000 gikk Etiopia til storoffensiv (den siste av tre offensiver) mot Eritrea og kontrollerte store områder på eritreisk territorium. I juni 2000 ble partene enige om en våpenhvileavtale og i desember 2000 ble en fredsavtale undertegnet. En FN-styrke skulle overvåke en 25 kilometer bred bufferson langs den aktuelle grensen. Titusenvis av eritreiske soldater ble drept i krigen og opp mot en halv million ble drevet på flukt fra sine hjem. Gjenoppbyggingen av landet som hadde startet med frigjøringen i 1993, hadde fått et betydelig tilbakeslag.

Grensekommisjonen, som var etablert som en nøytral kommisjon som del av fredsavtalen, avsa i 2002 sin kjennelse i grensetvisten. Da den fysiske grensesettingen skulle gjennomføres i 2003, trakk Etiopia seg fra avtalen. Eritrea har erklært at landet ikke ønsker videre forhandlinger før Etiopia igjen anerkjenner den fremforhandlede avtalen. Et følsomt punkt i avtalen har vært statusen for den lille byen Badme sørvest for Asmara. Den internasjonale domstolen i Haag slo i 2003 fast at byen Badme tilhører Eritrea, men på tross av dette har Etiopia beholdt kontroll over byen.

Sist endret: 21.10.2009

FN utplasserte fredsbevarende FN-styrker (United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea - UNMEE) i sikkerhetssonen mellom de to landene. Spenningsnivået mellom de to landene har imidlertid gjentagende ganger vært sterkt økende. I 2005 begrenset Eritrea UNMEE-styrkenes mulighet for patruljering i sikkerhetssonen og i 2006 ble enkelte lokalt ansatte i UNMEE arrestert i kortere perioder. I løpet av 2007 forverret situasjonen seg. Risikoen for en ny krig ble ansett for å være større enn tidligere og en rekke brudd på de fredsbevarende styrkenes bevegelsesmuligheter blir trukket fram som et betydelig problem. Eritrea infiltrerte i løpet av sommeren 2007 store deler av sikkerhetssonen. Dette og andre hindringer begrenset UNMEEs bevegelser, og i juli 2008 ble UNMEE tvunget til å trekke seg fra grenseområdene.

Landene er fremdeles ikke enige om grensekommisjonens forslag til ny grense fra 2002, selv om de ifølge tidsplanen skulle være kommet fram til enighet i september 2007. Etiopia hevder de aksepterer kommisjonens forslag, men har nektet å implementere det.

Internasjonale menneskerettighetsorganisasjoner beskylder begge landene for å bruke den uløste grensekonflikten som et middel for å avlede oppmerksomheten fra interne forhold i landene. Begge parter er også anklaget for å drive en "war by proxy" i Somalia. Da den somaliske Union of Islamic Courts (ICU) oppnådde en betydelig maktposisjon i det sørlige Somalia i løpet av 2006 sendte Etiopia i desember 2006 inn tropper i det sørlige Somalia til støtte for den somaliske overgangsregjeringen. Eritrea støttet på sin side Union of Islamic Courts og sendte i tillegg inn soldater i buffersonen på grensen samtidig som Etiopia engasjerte seg militært i Somalia.

Nasjonaltjenesten og "Giffa"

Ifølge nasjonaltjenesteloven av 1995 skal alle eritreere - også kvinner - mellom 18 og 40 år gjennomføre nasjonaltjeneste. Pr. 2009 er den reelle alderen for når eritreere kan anse sine forpliktelser til å gjennomføre militær trening, tjeneste og reservetjeneste økt til 47 år for kvinner og mellom 50 - 55 år for menn. Eritrea er pr. 2009 fortsatt i en situasjon med militær mobilisering, med et anslått antall eritreere i militær tjeneste på mellom 350 000 og 420 000.

Nasjonaltjenesten er svært krevende, og foregår ofte under vanskelige forhold. Tjenesten består av militær trening i seks måneder etterfulgt av samfunnstjeneste i 12 måneder, hvor deltakerne skal arbeide innen jordbruk, veibygging og utvikling av landsbygda. I praksis er tjenestepliktige i arbeid i regi av de militære myndighetene i betydelig lengre perioder enn 12 måneder. Brudd på loven om nasjonaltjeneste straffes med bøter, fengselsstraff og fysiske overgrep. Det er svært vanskelig å unngå å bli tatt dersom man unndrar seg tjenesten.

Etter frigjøringen fra Etiopia demobiliserte Eritrea soldatene fra frigjøringskrigen. Fra 1995 bygde så Eritrea opp et nytt militært forsvar. Rekruttering til militærtjenesten foregår i Eritrea ved såkalte "giffas" (innsamling), som finner sted i bølger. Fra det foreskrevne oppmøtestedet blir man så fraktet til Sawa, et militært treningssenter med en kapasitet på ca. 30 000 soldater, til Kiloma, som ble opprettet i 2003 eller et helt nytt treningssenter i Wia.

I Sawa blir man blant annet utsatt for svært krevende fysiske øvelser og har begrenset tilgang på mat og nødvendig helsetjeneste. Fra og med 2003/04 er Sawa det eneste stedet i Eritrea som tilbyr det 12. skoleåret som er nødvendig for å bli opptatt på universitetet og få eksamenspapirer. Etter endt trening i Sawa blir man sendt videre til sin militære enhet.

Hver sjetten måned fram til krigen i 1998 ble ca. 25 000 personer innkalt til tjeneste per runde. Ved krigsutbruddet ble det utstedt en generell mobilisering og aldersgrensen ble hevet til 50 år. Det var flere mobiliseringsrunder under krigen mot Etiopia. Etter krigen pågikk det et demobiliseringsprosjekt, men formelt sett er mobiliseringen fremdeles ikke over. Fra sommeren 2002 har innsamlingene vært mer hardhendte. Blant annet har militærpolitiet stengt av hele nabolag og gått fra hus til hus for å hente ut tjenestepliktige som gjemte seg. Det har vært tegn på at antallet "giffas" steg i 2006, noe som antas å være forårsaket av det spente forholdet til Etiopia. Innsamlingene foregår i hovedsak i perioden mai - august, og det er ytterst få steder i Eritrea hvor politiet ikke sjekker papirene til eritreere. Majoriteten av de som ikke har dokumenter som viser at de har unntak eller er demobilisert, vil bli sendt enten til treningsleir eller forvaringssenter.

Eritreere som unndrar seg nasjonaltjeneste, trenings- og repetisjonsøvelser vil med stor sannsynlighet bli utsatt for forvaring. Lengden på forvaringstiden og forholdene man holdes under er i hovedsak avhengig av den lokale militære overordnede. Fysiske overgrep forekommer i stort omfang og overgrepene utføres som reaksjon på en rekke handlinger som inkluderer alt fra å være under mistanke for flukt til å bli tatt i å rømme landet. Dersom eritreiske myndigheter ikke får tak i den tjenestepliktige, vil de forvare familiemedlemmer i hans eller hennes sted.

Dagens politiske situasjon

Politisk preges Eritrea sterkt av den pågående konflikten med Etiopia. Den fastlåste situasjonen medfører at parlamentsvalg ikke er blitt avholdt, at sosioøkonomisk utvikling ikke finner sted i nevneverdig grad og at den

generelle politiske og humanitære situasjonen i landet er svært vanskelig.

Etter nederlaget i krigen mot Etiopia 1998-2000 reiste sentrale personer kritikk mot PFDJ og styringen av landet. Blant annet ble det stilt spørsmål ved hvorvidt de tidligere generalene fra frigjøringskampen er i stand til å lede landet på en god måte i fredstid. 15 ministre og militære ledere skrev i mai 2001 et brev til partimedlemmene med blant annet kritikk av presidenten og arbeidet med ny valglov. Elleve av dem som undertegnet brevet, ble arrestert i september 2001 og det planlagte valget i desember 2001 ble utsatt. Disse sitter fremdeles arrestert på hemmelig sted uten lov og dom ifølge en rekke kilder. I den grad uavhengig presse eksisterte på denne tiden, ble også denne lagt ned og 18 journalister arrestert.

Eritrea er en de facto ettpartistat og eritreisk politikk domineres totalt av PFDJ. Guvernørene i de seks sivile administrative regionene i Eritrea er nå alle personer rekruttert fra det militære etter at den siste sivile guvernøren måtte gå av i januar 2004.

Det er grunn til å anta at det ikke finnes en organisert politisk opposisjon i Eritrea. Det er heller ikke rapportert om nevneverdig militær opposisjon i Eritrea. Myndighetene har forbudt alle forsamlinger over tre personer uten tillatelse, og dette forbudet er håndhevet gjennom et utbredt nett av infiltratører og agenter. Overvåkingen i Eritrea er omfattende og sterk.

I eksil opererer opposisjonsgrupper i Addis Abeba og i Khartoum. I januar 2005 ble den Sudan-baserte opposisjonsalliansen Eritrean Democratic Alliance (EDA) dannet i Khartoum. Alliansen består av 16 eldre og nyere partier. Gruppen er også omtalt som Eritrean National Alliance. Eritrean Democratic Party (EDP) ble stiftet i 2002 og er i 2009 i forhandlinger med Eritrean Peoples Party (EPP) om en sammenslåing.

Internasjonale forbindelser

Eritreiske styresmakter har en generell sterk mistro til internasjonale aktører. Dette omfatter også humanitære organisasjoner, noe som igjen blant annet bidrar til at det humanitære arbeidet i landet er svært vanskelig. I 2005 slo myndighetene ned på NGOer, og trakk tilbake skatteletter, økte registreringskravene og beordret USAID å forlate landet. Forholdet til USA er særlig komplisert.

Eritrea har et kompleksfylt forhold til en rekke av sine naboland. Eritrea har gjennom lengre tid blitt beskyldt for å bistå islamistgrupper i Somalia, og støttet åpent Union of Islamic Courts (ICU) under deres frammarsj i Somalia i 2006. Eritrea har likeledes et anspent forhold til Sudan og Yemen. I forholdet mellom Eritrea og Yemen har de strategisk viktige Hanish-øyene vært av betydning og medførte på 1990-tallet sporadiske stridigheter. Denne konflikten ble løst i den Internasjonale domstolen i Haag i 1998. Eritrea har anklaget Sudan, Yemen og Etiopia for å konspirere mot Eritrea. Væpnede sudanske og etiopiske opposisjonsgrupper har tilholdssted i Eritrea.

I følge Djiboutis myndigheter har eritreiske militære oppholdt seg i Djibouti siden januar 2008, og i juni 2008 ble djiboutiske militære drept i kamper mellom de to landene. Eritrea har ignorert FNs Sikkerhetsråds ultimatum om å trekke seg ut av Djibouti, med begrunnelsen at det landet troppene okkuperer er eritreisk.

Sikkerhet og menneskerettigheter

Sikkerhetssituasjonen i landet er svært preget av forholdene til nabolandene og særlig den vanskelige konflikten mellom Eritrea og Etiopia. Usikkerheten rundt konflikten er stor og medfører en stadig mobilisering av soldater i Eritrea. For befolkningen generelt merkes usikkerheten først og fremst gjennom en stadig vanskeligere humanitær situasjon.

Menneskerettighetssituasjonen i Eritrea er ifølge en rekke kilder svært vanskelig. Landet kritiseres for å legge sterke begrensninger på politiske, religiøse og sivile rettigheter. PFDJ har ikke vært villige til å åpne opp for et flerpartisystem i landet - noe grunnloven foreskriver - eller for en fri presse. Den politiske opposisjonen i landet er svak og splittet, og religiøse minoriteter opplever vanskelige forhold.

Grensekontrollen i Eritrea er sterk. For å forlate landet må man ha et utreisevisum, som er svært vanskelige å få, særlig for menn og kvinner i militærtjenestedyktig alder (se ovenfor). Ifølge flere kilder er det rapportert om henrettelser ved grensene etter at personer har forsøkt å ta seg ulovlig ut av landet.

Lovgivning og rettsvesen

I offisiell lovgivning i Eritrea rangerer den eritreiske konstitusjonen øverst, fulgt av lover overtatt fra tiden område var under etiopisk styre. I tillegg kommer proklamasjoner som er vedtatt under den eritreiske overgangregjeringen siden 1991. I tillegg er sedvanerett, som varierer mellom de ulike etniske gruppene, og religiøs rett av stor praktisk betydning.

Det eksisterer både sivile, militære og spesialdomstoler, men det eritreiske rettsvesenet er svakt og utsatt for

Sist endret: 21.10.2009

utstrakt statlig kontroll. Skillet mellom utøvende, lovgivende og dømmende organer er flytende. Det er i tillegg stor mangel på jurister og dommere. Landets gjeldende lover utformes av PFDJ og i en viss grad av sharia og tradisjonell sedvanerett. I spesialdomstolene opererer ingen advokater og dommeren representerer også aktoratet. Dommerne i spesialdomstolene har militær, og ikke juridisk, bakgrunn.

Det rapporteres fra en rekke kilder om arrestasjoner og fengslinger av dissidenter og opposisjonelle kritikere uten rettergang eller domfellelse. Dette omfatter både journalister, politikere og i en del tilfeller utlendinger. Det sitter ifølge flere kilder fortsatt flere tusen samvittighetsfanger i arrest uten tiltale og dom. Religiøse og politiske fanger hevdes å være utsatt for svært krevende soningsforhold, eksempelvis holdes fanger i overfylte metallcontainere i ekstrem hete og uten tilfredsstillende sanitære fasiliteter.

Human Rights Watch rapporterer om hyppig bruk av tortur i eritreiske fengsler. Eritrea idømmer dødsdommer, men praktiseringen har vært restriktiv.

En hovedmålgruppe for vilkårlige arrestasjoner de seneste år er innbyggere som ønsker å unngå militærtjeneste, samt foreldre til ungdom over 18 år som ikke melder seg inn til militærtjeneste.

Pressefrihet

Eritrea er et av verdens mest restriktive land hva gjelder grad av pressefrihet. Landet er det eneste i Afrika helt uten privateide nyhetsformidlere etter at disse ble stengt og slik virksomhet forbudt på grunn av det myndighetene kalte nasjonale sikkerhetshensyn i 2001. I etterkant ble flere journalister arrestert etter at de kritiserte lovendringen.

Ingen kritikk av myndighetene tolereres og uavhengige medier er ikke-eksisterende. De to siste årene har Eritrea rangert lavest på Reporters without Borders' *Press Freedom Index* som vurderer graden av pressefrihet i 169 land.

Gjennom internett kan eritreere få tilgang til andre nyhetskilder enn de statskontrollerte nyhetsformidlerne, men mindre enn to prosent av befolkningen rapporteres å faktisk ha tilgang til internett. Videre er myndighetene kjent for å blokkere eller forsinke tilgang til flere utenlandske nettsteder, og sikkerhetspersonell rapporteres å være tilstede i og rundt internettkafeer. Også utenlandske reportere overvåkes kontinuerlig. I desember 2008 ble tre internettbukere arrestert av sivilkledde medlemmer fra Eritreas sikkerhetsstyrker fordi de lastet ned opposisjonelle nettsider på en internettkafé i Asmara. Spørsmålet om reell tilgang til opposisjonelle nettsider berører dermed ikke bare teknisk tilgang i form av at nettsidene er tilgjengelige - men også tilhørende risiko ved å benytte slike nettsteder på offentlige steder.

Militærtjeneste og desertering

Nasjonaltjenesten er obligatorisk for både kvinner og menn i Eritrea. Tjenestepiktig alder rapporteres å være mellom 18 og 50 år for menn og mellom 18 og 47 år for kvinner. Det er ikke mulig å nekte tjenesten på bakgrunn av eksempelvis politiske eller religiøse overbevisninger. Sistnevnte er særlig aktuelt for Jehovas Vitner.

Militærnekting kan ifølge flere kilder medføre fengselsstraff og andre overgrep, men det er vilkårlig hvem som blir rammet. Familiemedlemmer til personer som har unndratt seg militærtjeneste er utsatt for arrestasjoner, tap av jord, eller de må betale en svært høy bot. Dissidenter risikerer i utgangspunktet fengselstraff i Eritrea. Personer som deserterte under krigen med Etiopia risikerer hardere straff enn personer som har desertert eller unngått militærtjenesten på et annet tidspunkt.

Fengselsforholdene er svært harde og til dels livstruende ifølge U.S. State Department. Det rapporteres av en rekke ulike kilder om bruk av tortur i bestemte situasjoner, først og fremst i form av eksponering av sterk varme over tid og at fanger blir hengt opp etter armer eller bein over lengre tid.

Religion

Anslagsvis 50 prosent av den eritreiske befolkningen er sunnimuslimer, 30 prosent er ortodokse kristne og 13 prosent er katolikker. Protestanter, Jehovas vitner, buddhister, hinduer og andre utgjør mindre enn 5 prosent av befolkningen.

Grunnloven fra 1997 slår fast at det er religionsfrihet i Eritrea. Loven er ikke iverksatt og i praksis aksepteres kun fire religiøse grupper. Disse er den koptiske kirken, den katolske kirke, evangelisk kristne og muslimer. Den koptiske kirken i Eritrea frigjorde seg fra den etiopiske kirken ved selvstendigheten i 1993. Egne biskoper og en egen patriark ble innsatt. Patriarken ble imidlertid avsatt i 2005 av regjeringen, angivelig fordi patriarken kritiserte regjeringen. Ifølge Utrikespolitiska Institutet ble en ny patriark innsatt i begynnelsen av 2007, samtidig som den gamle patriarken ble arrestert.

Ved proklamasjon av mai 2002 påbød myndighetene alle religiøse organisasjoner, unntatt de fire aksepterte

trossamfunnene, å registrere seg. Blant kravene som ble stilt for å få lisens, var regnskapsrapporter fra de siste ti årene, liste over medlemmenes adresser, navn og passnummer på alle besøkende fra utlandet, liste over alle finansielle transaksjoner med utenlandske aktører og en liste over teologiske doktriner. I realiteten ble derfor religiøse samfunn utover de fire store stengt grunnet manglende eller ikke tilfredsstillende registrering.

Generelt har presset mot de ulike religiøse samfunnene økt etter 2002, spesielt gjelder dette "karismatiske" protestantiske kristne trossamfunn og særlig Jehovas Vitner. I tillegg har myndighetene nedlagt forbud mot det de kaller radikal islam. Ifølge U.S. State Department varierer behandlingen av religiøse minoriteter noe og avhenger av lokale myndigheters holdninger. Generelt risikerer medlemmer av en del trossamfunn fengsling i gitte situasjoner, som for eksempel i forbindelse med sammenkomster som brylluper, gudstjenester, bønnegrupper og bibelgrupper. Mange av de som er blitt fengslet eller blir holdt i forvaring sitter uten tiltale og dom.

Jehovas vitner nektes statsborgerskap fordi de er militærnektet på religiøst grunnlag.

Sosioøkonomiske forhold

Eritrea er et av verdens fattigste land og er sterkt preget av tiår med krig. På UNDPs *Human Development Index* for 2009 er Eritrea rangert som nummer 165 av 182 land.

Den tidligere kolonimakten Italia bygde ut landets veier og etablerte en jernbane. Denne infrastrukturen ble sterkt ødelagt under frigjøringskrigen 1962-93. Også landets havner er i stor grad ødelagt. Helsevesenet ble også hardt rammet. Både sykehus og havner er nå i en oppbyggingsfase.

I følge CIA World Fact Book for 2008 har Eritrea verdens niende høyeste militærutgifter målt som andel av bruttonasjonalprodukt (6,3 prosent). Samtidig medfører den intensive mobiliseringen av soldater til hæren til stor mangel på arbeidskraft innen jordbrukssektoren). Jordbrukssektoren er ytterligere sårbar på grunn av periodevis kraftig og langvarig tørke. Matsikkerheten er ytterligere truet av økte matvarepriser på verdensmarkedet. Disse forholdene medfører en stadig fare for sult blant landets befolkning.

Eritreiske myndigheter gir likevel uttrykk for en selvbergingspolitikk når det gjelder mat, og har ved flere anledninger hevdet at det ikke er nødvendig med internasjonal humanitær bistand. Dette på tross av at eksempelvis Amnesty anslår at ca. 2/3 av befolkningen er avhengig av nødhjelp i det daglige. I 2005 vedtok landet en lov som innebar at alle frivillige organisasjoner som opererte i landet, måtte registrere seg. I tillegg må utlendinger siden 2006 ha tillatelse til å reise utenfor hovedstaden Asmara. En rekke internasjonale aktører har som en konsekvens av de vanskelige arbeidsforholdene avsluttet sine engasjement i Eritrea. Eritreiske myndigheter har i tillegg fattet en beslutning om at matvarelagre besørget av internasjonale givere skal selges på det åpne markedet og at pengene skal benyttes til utviklingsprosjekter ("cash-for-work"). Dette har møtt sterk kritikk fra giverorganisasjonene. Samtidig som store deler av befolkningen er truet av matmangel, ligger store mengder mat på matvarelagre i påvente av en iverksetting av "cash-for-work" strategien.

Helse og demografi

Forventet levealder i Eritrea var i 2007 63 år - en økning fra 36 år i 1990. 450 av 100 000 kvinner dør i barsel eller i forbindelse med svangerskapskomplikasjoner og i 2007 var det 215 leger i hele landet (tilsvarer 22 563 innbyggere per lege).

43 prosent av befolkningen er under 15 år gamle, og medianalderen i landet er 18 år. 20 prosent av befolkningen bor i urbane strøk, og befolkningsveksten på 3,7 prosent er en av de høyeste i verden. Barne- og mødredødeligheten er høy. Infeksjonssykdommer er svært vanlig, og diaré, tuberkulose, malaria og underernæring er utbredt. 50 prosent av barna er anemiske. Hiv/aids er et sterkt økende problem.

Kvinner

Kjønnslemlestelse er svært utbredt blant alle de ulike etniske gruppene i Eritrea. Det anslås at opp mot 90 prosent av alle kvinner er kjønnslemlestet. Infibulasjon, den mest omfattende formen for kjønnslemlestelse, er mest utbredt i lavlandet.

Omfanget av vold mot kvinner i nære relasjoner antas å være svært stort i Eritrea. Politimyndigheter rapporteres å respondere på anklager om voldtekt med å oppmuntre til at offer og overgriper gifter seg.

Generelt er det færre kvinner enn menn som utdanner seg og kvinners deltakelse i lokal og sentral administrasjon er svært begrenset.

Hvem søker asyl og hvorfor?

Etter årtier med krig og gjentakende sultkatastrofer eksisterer store eritreiske eksilmiljøer i en rekke land som

Sist endret: 21.10.2009

Sudan, Etiopia, USA, Tyskland, Sverige og England. Etter frigjøringen i 1993 vendte mange tilbake fra eksil, men krigen i 1998-2000 medførte nye store flyktningsstrømmer, primært til Sudan og i noen grad til Etiopia. Ifølge U.S. Committee for Refugees var 280 000 eritreere registrert som flyktninger i 2004, hvorav majoriteten befant seg i Sudan. Ifølge Utrikespolitiska Institutet fantes det over 100 000 eritreiske flyktninger i Sudan i 2007. I Eritrea blir det oppgitt å finnes over 50 000 internflyktninger.

Søkere til Norge og deres anførsler

Antall søkere fra Eritrea til Norge har økt noe de senere år. Fra 177 personer i 2005, til 789 i 2007, 1799 i 2008 og 1025 i løpet av første halvår i 2009.

Mange eritreiske asylsøkere anfører at de har unndratt seg militærtjenesten eller desertert under tjenesten og således risikerer reaksjoner fra landets myndigheter. En del søkere anfører tilhørighet til religiøse minoritetsbevegelser.

Etter årtier med krig og gjentagende sultkatastrofer eksisterer det store eksilmiljø av eritreere i en rekke land som Sudan, Etiopia, USA, Tyskland, Sverige og England. Etter frigjøringen i 1993 vendte mange tilbake fra eksil, men krigen i 1998-2000 medførte nye store flyktningsstrømmer, primært til Sudan og i noen grad til Etiopia. Ifølge US Committee for Refugees var 280 000 eritreere registrert som flyktninger i 2004 hvorav majoriteten befant seg i Sudan. Ifølge Utrikespolitiska Institutet fantes det over 100 000 eritreiske flyktninger i Sudan i 2007. I Eritrea blir det oppgitt å finnes over 50 000 internflyktninger.

Kilder

Tilgang på pålitelig informasjon fra de ulike delene av Eritrea er svært vanskelig. Mangelfull lokal presse og internasjonal tilstedeværelse gjennom blant annet humanitære organisasjoner gjør at kildetilfanget er svært begrenset. I tillegg kommer eritreiske myndigheters forbud for utlendinger mot å reise ut av hovedstaden Asmara. Det er ingen internasjonale organisasjoner i Eritrea som arbeider systematisk med menneskerettighetsproblematikk. Det er heller ingen nasjonale organisasjoner i Eritrea som arbeider med å dokumentere overgrep.

Dette notatet baserer seg på åpne kilder. Blant annet brukes materiale fra BBC, Utrikespolitiska Institutet, UN Security Council, UK Home Office, U.S. Department of State, U.S. Committee for Refugees, UNDP, Committee to Protect Journalists, Amnesty International, Human Rights Watch og International Crisis Group.

I henhold til Offentleglova er Landinfo forpliktet til å offentliggjøre informasjonen vi videreformidler til våre brukere. Dersom opplysninger unntas offentlighet i tråd med lovverket, vil dette gå tydelig fram av dokumentet, og lovhjemmel vil identifisere hvorfor opplysningene er unntatt offentlighet.

Hensyn til kildevern gjør at Landinfo tidvis ser seg nødt til å anonymisere kilder. På denne måten kan vi publisere opplysningene kilden har gitt oss, uten at det er til fare eller hinder for kilden eller det arbeidet kilden utfører.